

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 15 maja 2023 r.

ZP-KNPS.431.7.6.2023.EL

Pan
Michał Pryt
p.o. Kierownika
Gminnego Ośrodka
Pomocy Społecznej
w Wiązowie

Wystąpienie pokontrolne

W dniach 14-16 marca 2023 r. na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 190), art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390), art. 31 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 581) oraz art. 10 ust. 13 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 ze zm.) zespół kontrolerów: Natalia Szczecińska - starszy specjalista, przewodniczący zespołu, Ewa Lasota – starszy specjalista, kontroler z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiązowie z zakresu warunków nabywania prawa do świadczeń rodzinnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, warunków nabywania prawa do świadczeń pieniężnych wypłacanych w przypadku bezskuteczności egzekucji alimentów, zasad i trybu postępowania w sprawach przyznawania i wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych oraz zasad ustalania, przyznawania i wypłacania tych świadczeń, oraz warunków nabywania prawa do jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych obejmowała okres od dnia 1 listopada 2022 r. do dnia 14 marca 2023 r., kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów obejmowała okres od dnia 1 października 2022 r. do dnia 14 marca 2023 r. natomiast kontrola realizacji zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem” obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2017 r. do dnia 14 marca 2023 r.

Kontrola realizowana jest zgodnie z zatwierdzonym w dniu 22 grudnia 2022 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem Kontroli na I półrocze 2023 r.

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w Projekcie Wystąpienia Pokontrolnego doręczonego p.o. Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązowie w dniu 17.04.2023 r. Do Projektu Wystąpienia Pokontrolnego nie wniesiono zastrzeżeń.

Jednostką kieruje Pani Iwona Bugryn zatrudniona na stanowisku Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązowie od dnia 8 stycznia 2013 r.

Od dnia 24.01.2023 r. Pan Michał Pryt pełni obowiązki Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązowie.

Burmistrz Miasta i Gminy Wiązów upoważnił:

1. Panią Iwonę Bugryn – Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązowie na podstawie:
  - ✓ Upoważnienia nr SOiO.0052.11.2015 z dnia 2 marca 2015 r. do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.
  - ✓ Upoważnienia nr SOiO.0052.10.2015 z dnia 2 marca 2015 r. do:
    - prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także do wydawania w tych sprawach decyzji,
    - podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji,
    - przekazywania informacji do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
  - ✓ Upoważnienia nr KP.0052.3.2017 z dnia 4 stycznia 2017 r. do prowadzenia postępowań oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach z zakresu przyznawania

jednorazowego świadczenia pieniężnego, o którym mowa w art. 10 ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” należących do właściwości Gminy.

2. [REDAKTOWANE] na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr SOiO.0052.4.2014 z dnia 24 stycznia 2014 r. do:
  - prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, także do wydawania w tych sprawach decyzji,
  - podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych, prowadzenia postępowania i wydawania w tych sprawach decyzji,
  - przekazywania informacji do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
- ✓ Upoważnienia nr SOiO.0052.10.2014 z dnia 29 stycznia 2014 r. do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

3. [REDAKTOWANE] na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr KO.0052.30.2018 z dnia 14 sierpnia 2018 r. do prowadzenia postępowań oraz sporządzania decyzji w sprawach z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- ✓ Upoważnienia nr KO.0052.29.2018 z dnia 14 sierpnia 2018 r. do prowadzenia postępowań oraz sporządzania decyzji w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych.
- ✓ Upoważnienia nr KO.0052.31.2018 z dnia 14 sierpnia 2018 r. do prowadzenia postępowań oraz sporządzania decyzji w sprawach z zakresu ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

4. [REDAKTOWANE] na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr GOPS.38.2.2022 z dnia 15 lipca 2022 r. do prowadzenia postępowań oraz sporządzania decyzji w sprawach z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

- ✓ Upoważnienia nr GOPS.38.1.2022 z dnia 15 lipca 2022 r. do prowadzenia postępowań oraz sporządzania decyzji w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych.

5. [REDACTED] na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr KO.0052.34.2018 z dnia 14 sierpnia 2018 r. do prowadzenia postępowań oraz sporządzania decyzji w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych.
- ✓ Upoważnienia nr KO.0052.35.2018 z dnia 14 sierpnia 2018 r. do prowadzenia postępowań oraz sporządzania decyzji w sprawach z zakresu świadczeń z funduszu alimentacyjnego.
- ✓ Upoważnienia nr KO.0052.38.2018 z dnia 14 sierpnia 2018 r. do prowadzenia postępowań oraz sporządzania decyzji w sprawach z zakresu ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

6. [REDACTED] na podstawie:

- ✓ Upoważnienia nr KO.0052.27.2018 z dnia 14 sierpnia 2018 r. do prowadzenia postępowań oraz sporządzania decyzji w sprawach z zakresu ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

W okresie objętym kontrolą realizacją zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” zajmowali się:

1. Pani Iwona Bugryn – Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązowie - zatrudniona od 1.06.2000 r.

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

(dowód: akta kontroli, str. 73-75)

Wojewoda Dolnośląski ocenia **negatywnie** działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązowie w zakresie przyznawania i wypłacania świadczeń rodzinnych oraz przekazywania wniosków o świadczenia rodzinne celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a także podejmowanych działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz jednorazowego świadczenia w wysokości 4 000,00 zł, z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Postępowanie kontrolne zostało przeprowadzone na podstawie:

1. Ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych.
2. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jaki mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. 2017 r., poz. 1466).
3. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).
4. Ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 581) – zwanej dalej ustawą o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
5. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).
6. Ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 z zm.).
7. Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2016 r. w sprawie wzoru wniosku o jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę

- zagrożającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu (Dz. U. z 2016 r., poz. 2234).
8. Ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775) – zwanej dalej k.p.a.
  9. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz.U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.).
  10. Ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.)- zwana dalej ustawą o pomocy obywatelom Ukrainy.

Podczas kontroli dokumenty udostępniali i wyjaśnień udzielali:

1. Pan Michał Pryt – p.o. Kierownika Ośrodka.

Informacje ogólne:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązowie został powołany na mocy Uchwały Nr IV/17/90 Rady Gminy i Miasta w Wiązowie z dnia 23 lipca 1990 roku.

W okresie objętym kontrolą GOPS w Wiązowie działał w oparciu o Statut przyjęty Uchwałą Nr XXVI/209/08 Rady Miasta i Gminy Wiązów z dnia 9 grudnia 2008 r. oraz Regulamin Organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 18/2011 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązowie z dnia 21 czerwca 2011 r.

P. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązowie informuje, że informacje dotyczące terminów składania wniosków o świadczenia rodzinne, świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego oraz świadczenia z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin <Za życiem> umieszczone są na stronie internetowej Ośrodka www.gopswiazow.pl w mediach społecznościowych Ośrodka <Facebook>, także na tablicach informacyjnych w siedzibie Ośrodka, ul. Daszyńskiego 35, 57-120 Wiązów oraz na tablicach informacyjnych w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Wiązowie, Pl. Wolności 37, 57-120 Wiązów”.

(dowód: akta kontroli, str. 109)

Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł, o którym mowa w ustawie o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, przekazywane są w formie:

- przelewów na wskazane przez wnioskodawców konta bankowe oraz konta instytucji,

- przekazów pocztowych,
- gotówki w kasie Banku Spółdzielczego w Oławie oddział w Wiązowie.

Godziny pracy Ośrodka:

poniedziałek - piątek 7.30-15.30

Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w jednostce kontrolowanej pod pozycją nr 9.

1. Realizacja zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Wypłata świadczeń rodzinnych realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

Na okres zasiłkowy 2022/2023 do dnia 14.03.2023 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązowie wpłynęło 221 wniosków o przyznanie świadczeń rodzinnych.

Do instytucji właściwej do realizacji zadań w zakresie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego przekazano 1 wniosek. Do innych organów przekazano 1 wniosek. Zamknięto bez nadania biegu lub bez rozpatrzenia z powodu niewywiązania się z obowiązku uzupełniania danych w ustawowo wyznaczonym terminie 2 wnioski.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiązowie wypłacono 699 zasiłków rodzinnych, z czego na dziecko w wieku:

- do ukończenia 5 roku życia – 182,
- powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia – 504,
- powyżej 18 roku życia do ukończenia 21 roku życia – 13,
- powyżej 21 roku życia do ukończenia 24 roku życia – 0.

Ośrodek wypłacił 348 dodatków, z tego z tytułu:

- urodzenia dziecka – 7,
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 2,

- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 1 ustawy – 10,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 2 ustawy – 8,
- samotnego wychowywania dziecka w wysokości określonej w art. 11a ust. 1 pkt 3 ustawy – 0,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do 5 roku życia – 3,
- kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego powyżej 5 roku życia – 76,
- rozpoczęcia roku szkolnego – 0,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 4,
- podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 104,
- wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 134.

Ośrodek zrealizował również wypłatę 764 zasiłków pielęgnacyjnych, 204 świadczeń pielęgnacyjnych, 15 specjalnych zasiłków opiekuńczych, 10 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz 67 świadczeń rodzicielskich.

Ośrodek w okresie od 1.11.2022 r. do 14.03.2023 r. zrealizował wypłatę świadczeń rodzinnych na łączną kwotę 749 154,18 zł.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 świadczenia rodzinne pobierały 384 rodziny. Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 117 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 29 rodzin,
- na 2 dzieci – 53 rodziny,
- na 3 dzieci – 23 rodziny,
- na 4 i więcej dzieci – 12 rodzin.

W okresie od dnia od 1.11.2022 r. do 14.03.2023 r., Ośrodek wydał 285 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym 25 decyzji odmownych. Od treści wydanych decyzji 2 wnioskodawców złożyło odwołanie do organu II instancji. Samorządowe Kolegium Odwoławcze w obu sprawach uchyliło zaskarżoną decyzję i rozstrzygnęło sprawę.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących świadczeń pielęgnacyjnych,

specjalnych zasiłków opiekuńczych, zasiłków pielęgnacyjnych, świadczeń rodzicielskich, jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka oraz zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami o następujących numerach:

- 1.D.K.** - ŚRA.4300.101.2022.MCH z dnia 0.10.2022 r.,
ŚRA.432.16.2022 z dnia 4.10.2022 r.
- 2.A.Ł.** - ŚRA4300.75.2022.MCH z dnia 6.09.2022 r.
- 3.E.S.** - ŚRA.4300.68.2022.NS z dnia 20.09.2022 r.
- 4.R.K.** - ŚRA.435.6.2022.MCH z dnia 17.11.2022 r.
- 5.M.Z.** - ŚRA.4300.130.2022NS z dnia 21.09.2022 r.
- 6.A.K.** - ŚRA.432.85.2022.MCH z dnia 7.12.2022 r.,
ŚRA.433.25.2022.MCH z dnia 7.12.2022 r.,
ŚRA.4300.176.2022.MCH z dnia 7.12.2022 r.
- 7.T.M.** - ŚRA.435.4.2022.NS z dnia 31.10.2022 r.
- 8.A.B.** - ŚRA.4300.3.2023.MCHz dnia 31.01.2023 r.
- 9.A.W.** - ŚRA.4300.74.2022.NS z dnia 3.10.2022 r.
- 10.Ż.G.** - ŚRA.431.1.2023.MCH z dnia 23.01.2023 r.
- 11.Ł.M.** - ŚRA.4300.6.2023.NS z dnia 2.02.2023 r.
- 12.M.F.** - ŚRA.433.24.2022.MCH z dnia 2.12.2022 r.,
ŚRA.4300.54.2022.MCH z dnia 30.09.2022 r.
- 13.M.Rz.** – GOPS.V.8128/482/2021/ŚP z dnia 4.01.2021 r. ze zm.
- 14.B.P.** – ŚRA.432.19.18.2021.BG z dnia 28.10.2021 r.,
ŚRA.432.19.2021.BG z dnia 28.10.2021 r.
- 15.J.Z.** – ŚRA.4300.156.2022.NS z dnia 21.10.2022 ze zm.
- 16.K.D.** – ŚRA/4300.56.2022.MCH z dnia 30.09.2022 r.
- 17.K.G.** – ŚRA.432.6.2022.BG z dnia 25.02.2022 r.
- 18.J.K.** – ŚRA.4300.54.2022.MCH z dnia 30.09.2022 r.
- 19.A.S.** – ŚRA.4300.127.2022.NS z dnia 26.09.2022 r.
- 20.I.K.** – ŚRA.4300.49.2022.NS z dnia 16.08.2022 r.
- 21.S.S.** – ŚRA.4300.78.2022.MCH z dnia 24.08.2022 r.
- 22.S.C.** – ŚRA.4300.73.2022.MCH z dnia 31.10.2022 r.
- 23.P.A.** – ŚRA.434.35.2022.NS z dnia 22.11.2022 r.
- 24.M.W.** – ŚRA.434.38.2022.MCH z dnia 5.12.2022 r.
- 25.K.J.** – ŚRA.431.16.2022.NS z dnia 24.10.2022 r.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację dotyczącą przyznania:

- 43 zasiłków rodzinnych oraz 57 dodatków do zasiłku rodzinnego, w tym z tytułu:
  - urodzenia dziecka – 3,
  - opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego – 1,
  - samotnego wychowywania dziecka – 2,
  - wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 11,
  - kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 4,
  - rozpoczęcia roku szkolnego – 30,
  - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z dojazdem do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 5,
  - podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania w związku z zamieszkiwaniem w miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 1,
- 5 zasiłków pielęgnacyjnych,
- 3 świadczeń pielęgnacyjnych,
- 2 specjalnych zasiłków opiekuńczych,
- 2 jednorazowych zapomóg z tytułu urodzenia się dziecka,
- 2 świadczeń rodzicielskich.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wiązowie, w skontrolowanych decyzjach wysokość kwot przyznanych świadczeń była zgodna z kwotami zasiłków wraz z dodatkami określonymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna. Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Decyzje doręczane były zgodnie z art. 39 i art. 46 k.p.a.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był, poza stwierdzonymi nieprawidłowościami, wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Ponadto dokumentacja zawierała akty zgonu, orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia szkoły/oświadczenia strony o uczęszczaniu dziecka do szkoły – w przypadku gdy dziecko ukończyło 18 rok życia, prawomocne wyroki sądu rodzinnego orzekające rozwód.

GOPS w Wiązowie nie zawsze samodzielnie uzyskiwał i weryfikował informacje o rodzinie, korzystając z Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego. W ramach udostępnionych usług korzystano z:

- Platformy Usług Elektronicznych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (PUZ ZUS), która udostępnia dane o okresach ubezpieczeniowych i należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne za dany okres - poza sprawą nr 4 (R.K.) i nr 6 (A.K.),
- Elektronicznego Krajowego Systemu Monitoringu Orzekania o Niepełnosprawności (EKSMON), pozwalającego sprawdzić czy dana osoba posiada orzeczenie o niepełnosprawności,
- CEIDG, który pozwala zweryfikować dane o prowadzeniu lub zaprzestaniu prowadzenia działalności gospodarczej,
- CBB (Centralna Baza Beneficjentów), która pozwala sprawdzić czy dana osoba składająca wniosek nie figuruje w innej jednostce realizującej świadczenia rodzinne,
- Ministerstwa Finansów (e-Podatki), który umożliwia weryfikację informacji o dochodach podatnika - poza sprawą nr 4 (R.K.) i nr 6 (A.K.),
- przesyłanego drogą elektroniczną za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny systemu informacji oświatowej.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W sytuacji, gdy na dzieci zasądzone były świadczenia alimentacyjne i osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu lub ugodzie sądowej do wniosku załączone były zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

W celu określenia dochodu strona składała oświadczenie członków rodziny o wysokości uzyskanego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy innego dochodu niepodlegającego opodatkowaniu.

W przypadku ustalania prawa do dodatku z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w dokumentacji znajdowało się zaświadczenie pracodawcy lub oświadczenie strony o terminie i okresie, na jaki został udzielony urlop wychowawczy oraz o co najmniej sześciomiesięcznym okresie pozostawania w stosunku pracy bezpośrednio przed uzyskaniem prawa do urlopu wychowawczego.

Osoba ubiegająca się o przyznanie dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania do wniosku dołączała odpowiednie zaświadczenie/oświadczenie o uczęszczaniu do szkoły poza miejscem zamieszkania oraz dokument potwierdzający tymczasowe zameldowanie ucznia poza miejscem zamieszkania.

W aktach dotyczących ustalania prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka znajdowały się dodatkowo stosowne zaświadczenia lekarskie potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną.

W przypadku ustalania prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w aktach sprawy znajdowały się dokumenty potwierdzające rezygnację z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej osoby zobowiązanej do alimentacji w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Oświadczenia stron oraz członków rodziny składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 12 (M.F.) i 16 (K.D.) dotyczącej ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego Organ nie wezwał do uzupełnienia wniosku – w obu sprawach nie wpisano męża wnioskodawczyni do składu rodziny.

Zgodnie z art. 24a ust.1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku podmiot realizujący świadczenie wzywa pisemnie osobę ubiegającą się o świadczenia do poprawienia lub uzupełnienia wniosku w terminie 14 dni od dnia otrzymania wezwania. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

p. o. Kierownika Ośrodka w sprawie nr 12 (M.F.) wyjaśnił:

„Tut. Organ posiadał wiedzę, że Pani M.F. na dzień złożenia wniosku i wydania decyzji była w trakcie procesu rozwodowego z mężem F.F. jednak rozwód nastąpił dopiero w styczniu 2023 r. w związku z przeoczeniem pracownika nie wezwano strony do uzupełnienia wniosku”.

(dowód: akta kontroli, str. 117)

p. o. Kierownika Ośrodka w sprawie nr 16 (K.D.) wyjaśnił:

„Tut. Organ posiadał wiedzę, że Pani K.D. prowadzi wspólne gospodarstwo domowe z mężem Panem D.D. jednak w związku z przeoczeniem pracownika nie wezwano strony do uzupełnienia wniosku”.

(dowód: akta kontroli, str. 119)

2. W części sprawdzonych spraw, w podstawie prawnej decyzji, przywoływano nieaktualne Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 31 lipca 2018 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodziny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna zamiast obecnie obowiązującego Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. z 2021 r., poz. 1481).

Art. 107 k.p.a. w sposób jasny i precyzyjny wskazuje, jakie składniki winna zawierać decyzja. Podstawa prawna decyzji administracyjnej musi być powołana dokładnie, tj. ze wskazaniem mających zastosowanie w danej sprawie przepisów zarówno prawa formalnego i materialnego wraz z powołaniem źródeł jego publikacji. Organ administracji publicznej powinien także podać miejsce publikacji tekstu pierwotnego lub jednolitego tekstu aktu oraz wskazać dane dotyczące ostatniej nowelizacji aktu.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Z powodu natłoku obowiązków służbowych, tut. Organ nie zaktualizował obowiązującego Rozporządzenia w systemie informatycznym przeznaczonym do prowadzenia spraw dot. świadczeń rodzinnych (...)”.

(dowód: akta kontroli, str. 121)

3. W sprawie nr 24 (M.W.) data na wniosku składanym drogą elektroniczną, nie była zgodna z datą wpływu wniosku do Ośrodka. Wniosek został złożony drogą elektroniczną w dniu 13.10.2022 r., a na wersji papierowej przybito pieczętkę z datą wpływu 14.11.2022 r.

Należy stwierdzić, iż dokumentacja w wersji papierowej powinna być tożsama z dokumentacją elektroniczną. Wobec powyższego w sytuacji, gdy strona złoży wniosek w systemie Emp@tia w określonym dniu, to na dokumentach papierowych powinna

widnieć ta sama data. Należy zwrócić uwagę, iż datą wpływu dokumentów w postaci elektronicznej jest moment ich pojawienia się w systemie teleinformatycznym, a więc dzień przesłania przez nadawcę.

Moduł Portalu Informacyjno-Usługowego Emp@tia udostępniany jest przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej celem umożliwienia obywatelom w obszarze świadczeń wychowawczych, rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, pomocy społecznej, karty dużej rodziny, opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz turnusów rehabilitacyjnych wysyłanie wniosków elektronicznych.

Uwzględnić także należy treść art. 61 § 3a KPA z którego wynika, że datą wszczęcia postępowania na żądanie strony wniesione drogą elektroniczną jest dzień wprowadzenia żądania do systemu teleinformatycznego organu administracji publicznej, a nie dzień odbioru przez organ.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku awarii systemu – niemożność wczytania wniosku z empatii w terminie złożenia wniosku przez stronę, wniosek udało się wydrukować dopiero terminie późniejszym po usunięciu problemów systemowych w związku z czym pracownik rejestrujący wniosek myślał, że data wpływu wniosku jest prawidłowa na dzień wydrukowania”.

(dowód: akta kontroli, str. 123)

4. W sprawie nr 25 (K.J.) Organ w decyzji przyznającej prawo do świadczenia rodzicielskiego błędnie wskazał okres przyznania świadczenia na dziecko – przyznano na okres od 4.08.2022 r. do 4.08.2023 r. zamiast od 4.08.2022 r. do 3.08.2023 r. Kwota do wypłaty za miesiąc sierpień 2023 r. określona w decyzji jest prawidłowa.

Zgodnie z art. 17c ust. 3 pkt 1 i ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych świadczenie rodzicielskie przysługuje przez okres 52 tygodni - w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie, przysposobienia jednego dziecka lub objęcia opieką jednego dziecka oraz od dnia porodu - w przypadku osób, o których mowa w ust. 1 pkt 1.

Na podstawie art. 57 § 2 k.p.a. terminy określone w tygodniach kończą się z upływem tego dnia w ostatnim tygodniu, który nazwą odpowiada początkowemu dniowi terminu.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku omyłki pracownik przyznał świadczenie do dnia 4.08.2023 r. zamiast do 3.08.2023 r. sugerując się datą urodzenia. Natomiast kwota przyznanego świadczenia jest naliczona poprawnie”.

(dowód: akta kontroli, str. 125)

5. W sprawie nr 17 (K.G.) Organ błędnie ustalił początkowy okres przysługiwania zasiłku pielęgnacyjnego. Świadczenie przyznano stronie od 1.11.2021 r. zamiast od 1.09.2021 r. Z akt sprawy wynika, że Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności orzekł o niepełnosprawności w dniu 3.11.2021 r. na wniosek złożony w dniu 24.09.2021 r. natomiast Strona wnioski o ustalenie prawa do zasiłku pielęgnacyjnego złożyła w dniu 1.02.2022 r. zatem świadczenie powinno być przyznane od miesiąca złożenia wniosku o ustalenie stopnia niepełnosprawności, tj. od 1.09.2021 r.

Zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W decyzji nr ŚRA.432.6.2022.BG z dnia 25.02.2022 r. w sprawie przyznania Pani K.G. zasiłku pielęgnacyjnego, w punkcie <postanawiam> w związku z omyłką pracownika błędnie podano okres przyznania zasiłku pielęgnacyjnego jednak w uzasadnieniu podany okres jest poprawny”.

(dowód: akta kontroli, str. 127)

6. W sprawie nr 21 (S.Ś.) oraz w sprawie nr 22 (S.C.) przyznano wnioskodawcom świadczenie z tytułu dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka bez aktualnego zupełnego aktu urodzenia dziecka. W aktach spraw znajdują się zupełne akty urodzenia dzieci sprzed kilku lat.

Zgodnie z art. 11a ustawy o świadczeniach rodzinnych dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka przysługuje samotnie wychowującym dziecko matce lub ojcu, opiekunowi faktycznemu dziecka albo opiekunowi prawnemu dziecka, jeżeli nie zostało zasądzone świadczenie alimentacyjne na rzecz dziecka od drugiego z rodziców dziecka,

ponieważ: 1) drugi z rodziców dziecka nie żyje; 2) ojciec dziecka jest nieznan; 3) powództwo o ustalenie świadczenia alimentacyjnego od drugiego z rodziców zostało oddalone.

Natomiast w myśl § 5 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych, ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpowiednio odpis zupełny aktu urodzenia dziecka – w przypadku gdy ojciec jest nieznan.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku błędnej interpretacji przepisów nie zażądano od (...) zupełnego aktu urodzenia dzieci. Z posiadanych przez tut. organ informacji wynika, że Pani S.Ś. i Pani S.C. nie mają ustalonego ojcostwa względem dzieci, na które przyznano świadczenia. Strony zostaną niezwłocznie wezwane do dostarczenia brakującego dokumentu we wniosku”.

(dowód: akta kontroli, str. 129)

7. W sprawie nr 19 (A.S.) i nr 20 (I.K.) Ośrodek w decyzjach nie rozstrzygnął o prawie do dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania, w związku z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejsca, w którym znajduje się siedziba szkoły na dzieci: W.S. - dotyczy sprawy nr 19 (A.S.) oraz M.M. i M.M. – dotyczy sprawy nr 20 (I.K.), w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024, o które wnioskowały strony.

Zgodnie z art. 104 § 2 k.p.a. decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji.

p. o. Kierownika Ośrodka w sprawie nr 19 (A.S.) wyjaśnił:

„W wyniku błędu pracownika źle przyznano dodatek do świadczenia rodzinnego, błąd zostanie poprawiony w trybie pilnym”.

(dowód: akta kontroli, str. 131)

p. o. Kierownika Ośrodka w sprawie nr 20 (I.K.) wyjaśnił:

„W wyniku błędu pracownika nie przyznano dodatków z tytułu dojazdu do szkoły na dzieci M.M. oraz M.M. Decyzja zostanie zmieniona”.

(dowód: akta kontroli, str. 133)

8. W sprawie nr 20 (I.K.) błędnie ustalono dochód rodziny. Decyzją nr ŚRA.4300.49.2022.NS z dnia 16.08.2022 r. przyznano zasiłek rodzinny oraz dodatki do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2022/2023. Z dokumentacji sprawy wynika, iż pełnoletni członek rodziny, Pan M. K. podjął zatrudnienie od 19.04.2021 r. Ośrodek ustalając dochód członka rodziny, doliczył dochód za miesiąc maj 2021 r. zamiast osiągnięty w 2021 r. roku dochód z ww. zatrudnienia podzielić przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany.

Zgodnie z art. 5 ust. 4a ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku uzyskania dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, ustalając dochód członka rodziny, osoby uczącej się lub dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, osiągnięty w tym roku dochód dzieli się przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany, jeżeli dochód ten jest uzyskiwany w okresie, na który ustalone lub weryfikowane jest prawo do świadczeń rodzinnych.

Ponadto zgodnie z § 5 pkt 3 lit. h Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpowiednio dokument, w tym oświadczenie, określający datę uzyskania dochodu oraz wysokość i rodzaj dochodu uzyskanego przez członka rodziny oraz liczbę miesięcy, w których dochód był uzyskiwany - w przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik mylnie policzył dochód ponieważ do obliczeń wziął dochód uzyskany za maj 2021 r. zamiast dochód od maja do końca grudnia 2021 r.”.

(dowód: akta kontroli, str. 135)

9. W sprawie nr 24 (M.W.) błędnie ustalono dochód rodziny. Strona w dniu 13.10.2022 r. złożyła wniosek o ustalenie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka. Ośrodek rozpatrując wniosek zweryfikował dochody rodziny za 2021 rok zamiast za 2020 rok.

Zgodnie z art. 3 pkt 2 i pkt 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych ilekroć w ustawie jest mowa o dochodzie rodziny - oznacza to sumę dochodów członków rodziny. Natomiast dochód członka rodziny to przeciętny miesięczny dochód członka rodziny osiągnięty w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, z zastrzeżeniem art. 5 ust. 4-4c.

W myśl art. 3 pkt 10 ww. ustawy, ilekroć w ustawie jest mowa o okresie zasiłkowym - oznacza to okres od dnia 1 listopada do dnia 31 października następnego roku kalendarzowego, na jaki ustala się prawo do świadczeń rodzinnych.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik rozpatrując wniosek zasugerował się datą wydrukowania i zarejestrowania (14.11.2022 r.) a nie datą złożenia przez stronę wniosku, tj. 13.10.2022 r. Błąd został naprawiony, strona prawidłowo otrzymała przyznane świadczenie”.

(dowód: akta kontroli, str. 137)

10. W większości sprawdzonych spraw brakowało weryfikacji PESEL wnioskodawców oraz członków rodzin osób ubiegających się o świadczenia rodzinne.

Zgodnie z art. 23b ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a, b, e, g, h, j, jb, jc oraz l.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił, iż nieprawidłowość powstała:

„W wyniku dużej ilości dodatkowych obowiązków służbowych oraz błędnej interpretacji przepisów prawa (...)”.

11. W sprawie nr 6 (A.K.) oraz nr 14 (B.P.) ustalając uprawnienie do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnią osobę niepełnosprawną błędnie oznaczono stroną postępowania w osobie przedstawiciela ustawowego osoby niepełnosprawnej, zamiast osobę niepełnosprawną reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

Zgodnie z art. 16. ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych zasiłek pielęgnacyjny przysługuje m.in. niepełnosprawnemu dziecku.

Natomiast na podstawie art. 23 ust. 1 ww. ustawy ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych następuje odpowiednio na wniosek m.in. pełnoletniej osoby niepełnosprawnej lub innej osoby upoważnionej do reprezentowania dziecka lub pełnoletniej osoby niepełnosprawnej (...). W związku z powyższym stroną postępowania jest osoba niepełnosprawna, a nie jej przedstawiciel i to ona jest adresatem decyzji reprezentowanym przez przedstawiciela ustawowego.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku wieloletnich praktyk tut. ośrodka decyzje były adresowane na osobę reprezentującą niepełnoletnie osoby uprawnione. Jednocześnie nadmieniam, że praktyka ta zostanie zmieniona i adresatem świadczenia będzie osoba niepełnoletnia reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego ”.

12. W sprawie nr 11 (Ł.M.) Organ błędnie ustalił początek przysługiwania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami został złożony w organie właściwym w dniu 30.01.2023 r. Decyzją nr ŚRA.4300.6.2023.NS z dnia 2.02.2023 r. Organ przyznał stronie świadczenia na okres od 1.11.2022 r. do 31.10.2023 r.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, z wyjątkiem świadczeń, o których mowa w art. 9, art. 14, art. 15, art. 15a, art. 15b, art. 16, art. 17 i art. 17c, natomiast w myśl art. 24 ust. 2 ww. ustawy prawo do świadczeń rodzinnych ustala się, począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek z prawidłowo wypełnionymi dokumentami, do końca okresu zasiłkowego.

W związku z powyższym prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami powinno być ustalone od 1.01.2023 r. do końca okres zasiłkowego czyli do 31.10.2023 r.

Z list wypłat przedstawionych przez Ośrodek wynika, iż świadczenia są wypłacone prawidłowo czyli od stycznia 2023 r.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku przeoczenia pracownik błędnie wskazał początkową datę przyznania świadczenia, jednakże świadczenie zostało wypłacone w prawidłowy sposób tzn. od stycznia 2023 r. Tut. Organ zwróci się do SKO o stwierdzenie nieważności decyzji, celem naprawienia zaistniałego błędu”.

(dowód: akta kontroli, str. 141)

13. W sprawie nr 4 (R.K.) oraz w sprawie nr 6 (A.K.), Organ ustalając prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od spełniania kryterium dochodowego (sprawa nr 4 – specjalny zasiłek opiekuńczy, sprawa nr 6 – zasiłek rodzinny wraz z dodatkami) nie zweryfikował dochodu wszystkich członków rodzin wnioskodawców, a tym samym nie ustalił poprawnie łącznego dochodu rodziny.

Zgodnie z art. 16a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty, o której mowa w art. 5 ust. 2. Przepisy art. 5 ust. 4-9 stosuje się odpowiednio.

Natomiast zgodnie z art. 5 ust. 1 i 2 ww. ustawy zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674,00 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764,00 zł

W myśl art. 23 b ust. 1 pkt 1 i 3 ww. ustawy organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu

informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio:

1) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości:

- a) dochodu,
- b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu,
- c) należnego podatku;

1a) informacji o dochodzie, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lit. c tiret dwudzieste dziewięte i trzydzieste czwarte-trzydzieste siódme;

1b) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów (dochodów) osiągniętych przez osoby fizyczne, każdego członka rodziny, zawierających dane odpowiednio o:

- a) formie opłacanego podatku,
- b) wysokości przychodu,
- c) stawce podatku,
- d) wysokości należnego podatku

- w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy oraz informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W trakcie rozpatrywania wniosku o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych pracownik zasugerował się wiedzą, że Pani A.K. pobiera w tutejszym ośrodku świadczenie pielęgnacyjne w związku z opieką nad dzieckiem i założył, iż strona nie osiąga żadnych innych dochodów. Błąd został naprawiony, nie nastąpiła zmiana w wysokości dochodów. Analogicznie w sprawie wniosku o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego złożonego przez Pana R.K., organ również założył, że wnioskodawca nie podejmuje zatrudnienia i tym samym nie osiąga dochodów. Błąd został naprawiony, nie wystąpiła zmiana w wysokości dochodów rodziny”.

(dowód: akta kontroli, str. 143)

14. W sprawach nr 1 (D.K.), nr 3 (E.S.), nr 8 (A.B.), nr 9 (A.W.), nr 15 (J.Z.), nr 18 (J.K.), nr 19 (A.S.), nr 20 (I.K.), nr 23 (P.A.) Organ wydał decyzje przyznające prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami bez kompletu dokumentów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń. W aktach sprawy brakuje dokumentów potwierdzających okres, formę i/lub kwoty dochodu utraconego.

Zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku utraty dochodu przez członka rodziny, osobę uczącą się lub dziecko pozostające pod opieką opiekuna prawnego w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy lub po tym roku, ustalając ich dochód, nie uwzględnia się dochodu utraconego.

W myśl § 5 pkt 3 lit. g rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych ustalając prawo do zasiłku rodzinnego, uwzględnia się, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-4, również odpowiednio dokument, w tym oświadczenie, określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu.

Ośrodek nie wezwał stron do dostarczenia brakujących dokumentów.

Zgodnie z art. 24a ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przypadku gdy osoba złoży wniosek bez wymaganych dokumentów, podmiot realizujący świadczenia przyjmuje wniosek i wyznacza termin nie krótszy niż 14 dni i nie dłuższy niż 30 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów. Niezastosowanie się do wezwania skutkuje pozostawieniem wniosku bez rozpatrzenia.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W trakcie rozpatrywania wniosków o świadczenia rodzinne wraz z dodatkami osoba prowadząca postępowanie przyjęła, że jeśli z odpowiedzi z zapytania ZUS wynika, że na dzień rozpatrywania wniosku strona lub członkowie jej rodziny nie pracują, a wcześniej byli w zatrudnieniu, dochód uzyskany jest dochodem utraconym”.

(dowód: akta kontroli, str. 145)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż dochód wykazany w rejestrze Ministerstwa Finansów czy weryfikacja w ZUS dotyczą okresu i wysokości składki zdrowotnej, nie są wystarczające w sytuacji wystąpienia utraty dochodów. Ww. rozporządzenie w sposób szczegółowy reguluje jakie dokumenty strona powinna

przedłożyć w sytuacji utraty dochodów.

15. W sprawie nr 6 (A.K.) Organ błędnie ustalił końcowy okres przysługiwania prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego. Z akt sprawy wynika, iż orzeczenie o niepełnosprawności dziecka E.K. ważne jest do 31.12.2024 r. Organ wydając decyzję przyznał wnioskodawcy prawo do ww. dodatku do zasiłku rodzinnego do 31.05.2023 r.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, z wyjątkiem świadczeń, o których mowa w art. 9, art. 14, art. 15, art. 15a, art. 15b, art. 16, art. 17 i art. 17c. Natomiast w myśl art. 24 ust. 3 ww. ustawy w przypadku ustalania prawa do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności osoby, prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W tym przypadku prawo do świadczeń rodzinnych ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia, nie dłużej jednak niż do końca okresu zasiłkowego.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W trakcie przyznawania dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka na dziecko E.K. pracownik błędnie ustalił okres przyznania świadczenia”.

(dowód: akta kontroli, str. 147)

16. W sprawie nr 13 (M.Rz.) Organ błędnie ustalił końcowy okres przysługiwania świadczenia pielęgnacyjnego. Prawo do świadczenia zostało przyznane do 5.08.2027 r. w związku z tym, iż ustalony termin niepełnosprawności datowany jest do 5.08.2027 r. Jednakże biorąc pod uwagę art. 24 ust.4 ustawy o świadczeniach rodzinnych prawo do ww. świadczenia powinno być ustalone do 31.08.2027 r.

W myśl art. 24 ust. 4 ww. ustawy prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego lub świadczenia pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Osoba rozpatrująca wniosek o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego Pani M. Rz. w wyniku zasugerowania się datą końca ważności orzeczenia o niepełnosprawności omyłkowo wydała decyzję do ostatniego dnia ważności orzeczenia, a nie do ostatniego dnia miesiąca przysługiwania świadczenia”.

(dowód: akta kontroli, str. 149)

17. W sprawie nr 12 (M.F.) Organ przyznał prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na osobę wymagającą opieki, której niepełnosprawność powstała po ukończeniu 18 roku życia i później niż po ukończeniu 25 roku życia w przypadku nauki w szkole i szkole wyższej. Z akt sprawy wynika iż niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała w 52 roku życia.

Zgodnie z art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- 1) nie później niż do ukończenia 18. roku życia lub
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Tut. Organ wydał decyzję przyznającą prawo do świadczenia pielęgnacyjnego Pani M.F. sugerując się wcześniej wydaną decyzją przez SKO. Sprawowanie opieki nad matką potwierdzono wywiadem środowiskowym i stan ten nie zmienił się. Organ zauważył, że odnośnie wieku powstania niepełnosprawności u osoby wymagającej opieki wypowiedział się w tejże sprawie Trybunał Konstytucyjny, który w wyroku z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt K 38/13 stwierdził, że <art. 17 ust. 1b ustawy powołanej w punkcie 1 w zakresie, w jakim różnicuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną po ukończeniu przez nią wieku określonego w tym przepisie ze względu na moment powstania niepełnosprawności, jest niegodny z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 2 kwietnia 1997 r. – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. Nr 78 poz. 483 ze zm.)>. Zasadne jest uwzględnienie stanowiska sądów administracyjnych, dotyczących stosowania przepisu art. 17 ust. 1b ww. ustawy. W tej sprawie jednoznacznie wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku dnia 14 grudnia 2016 r. (sygn. akt IOSK 1614/16 LEX nr 2190248): <W stosunku do opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, których niepełnosprawność powstała nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25 roku

życia, przepis 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych jest zgodny z Konstytucją i nie ma przeszkód prawnych do jego stosowania. Natomiast w stosunku do opiekunów osób wymagających opieki, których niepełnosprawność powstała później, kryterium momentu powstania niepełnosprawności, jako uniemożliwiające uzyskanie świadczenia pielęgnacyjnego, utraciło przymiot konstytucyjności. Wobec tego, w odniesieniu do tych osób oceny spełnienia przesłanek niezbędnych do przyznania świadczenia pielęgnacyjnego należy dokonywać z pominięciem tego kryterium>”.

(dowód: akta kontroli, str. 151)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień należy zauważyć, iż zgodnie ze stanowiskiem Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (dostępnym na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/rodzina/informacja-o-wyroku-trybunalu-konstytucyjnego-z-dnia-21-pazdziernika-2014-r-sygn-akt-k-3813-w-sprawie-zgodnosci-z-konstytucja-art-16a-ust-2-i-art-17-ust-1b-ustawy-o-swiadczeniach-rodzinnych>), a także stanowiskiem tut. Organu odnosząc się do skutków ww. rozstrzygnięcia dotyczącego art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku wskazał że:

- orzekł o częściowej niekonstytucyjności wprowadzenia do ustawy o świadczeniach rodzinnych kryterium wieku powstania niepełnosprawności, jako przesłanki uzależniającej uzyskanie świadczenia pielęgnacyjnego,
- wyrok nie oznacza usunięcia tego kryterium z ustawy,
- nie stanowi również podstawy do uchylecia decyzji, które już przyznały prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,
- nie kreuje także nowego prawa do żądania świadczenia przez opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, jeżeli niepełnosprawność ich podopiecznych powstała już po okresie dzieciństwa.

Ponadto, Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wskazał, że wykonanie ww. wyroku wymaga podjęcia niezbędnych oraz niezwłocznych działań ustawodawczych prowadzących do przywrócenia równego traktowania opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych. Ustawodawca ma w tej kwestii pewien margines swobody. Powinien wszakże uwzględnić zarówno możliwości finansowania świadczeń z budżetu państwa, jak również uszanować poprawnie nabyte prawa osób, które korzystają obecnie ze świadczeń w zaufaniu do państwa.

Bardzo istotne jest również, że Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wskazał, że istotnym kryterium przyznania świadczeń powinna być w każdym przypadku ocena

faktycznej sytuacji finansowej ich potencjalnych beneficjentów.

Trybunał Konstytucyjny nie przesądził, jaki model ustalania świadczeń dla opiekunów należy przyjąć, przy czym wyraźnie zaznaczył, że wykonanie wyroku należy wyłącznie do ustawodawcy, który powinien tego dokonać w celu przywrócenia stanu zgodnego z Konstytucją RP, z uwzględnieniem poprawnienie nabytych praw osób, które korzystają obecnie ze świadczeń oraz możliwościami finansowania świadczeń z budżetu państwa.

18. W sprawie nr 15 (J.Z.) Organ decyzją nr ŚRA.4300.156.2022.NS z dnia 21.10.2022 r. przyznał wnioskodawcy prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami w kwocie ustalonej zgodnie z art. 5 ust. 3 i 3a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W ww. sprawie organ błędnie policzył dochody rodziny.

Z akt sprawy wynika, iż miesięczny dochód wnioskodawczymi wynosi 2.569,44 zł. (35122,69 zł -958,66 zł -543,04 zł -2.787,69 zł =30.833,30 zł ; 30833,30 zł/12 miesięcy =2.569,44 zł). Miesięczny dochód małżonka wynosi 1.575,59 zł (12.7570,93 zł -4.158,71 zł -2.316,97 zł -2.188,23 zł =18.907,02 zł; 18.907,02 zł /12 miesięcy=1.575,59 zł) – brak dokumentów potwierdzających kwotę dochodu utraconego. Łączny miesięczny dochód rodziny po uwzględnieniu dochodu niepodlegającego opodatkowaniu z tytułu posiadania gospodarstwa rolnego o wielkości 4,7053 ha przeliczeniowego w kwocie 1.289,25 zł miesięcznie (3.288 zł x4,7053 ha=15.471,03 zł; 15.471,03 zł /12 miesięcy =1.289,25 zł) wynosi 5.434,28 zł, a w przeliczeniu na osobę 1.358,57 zł, (5.434,28 zł /4 osoby = 1.358,57 zł) więc przekracza kryterium dochodowe <2696(674x4)> uprawniające do pobierania zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Nawet uwzględniając w wyliczeniu dochodów utratę małżonka Pani J.Z. z tytułu utraty pracy w kwocie 1.574,63 zł miesięcznie, łączny miesięczny dochód rodziny wynosi 3.858,69 zł, a w przeliczeniu na osobę w rodzinie 964,73 zł.

Zatem w powyższej sprawie nie ma zastosowania art. 5 ust. 3 i 3a ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Zgodnie z art. 3 pkt 1 lit. a ustawy o świadczeniach rodzinnych ilekroć w ustawie jest o dochodzie - oznacza to, po odliczeniu kwot alimentów świadczonych na rzecz innych osób:

a) przychody podlegające opodatkowaniu na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 2647, 2687 i 2745 oraz z 2023 r. poz. 28), pomniejszone o koszty uzyskania przychodu, należny podatek dochodowy od osób fizycznych, składki

na ubezpieczenia społeczne niezaliczone do kosztów uzyskania przychodu oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Natomiast w myśl art. 3 pkt 2 ww. ustawy ilekroć w ustawie jest mowa o: dochodzie rodziny - oznacza to sumę dochodów członków rodziny. W myśl art. 5 ust. 1 i 2 ww. ustawy zasiłek rodzinny przysługuje osobom, o których mowa w art. 4 ust. 2, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 674 zł. W przypadku gdy członkiem rodziny jest dziecko legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności, zasiłek rodzinny przysługuje, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę albo dochód osoby uczącej się nie przekracza kwoty 764 zł.

Natomiast zgodnie z art. 5 ust. 3 i 3a ww. ustawy w przypadku gdy dochód rodziny przekracza kwotę, o której mowa w ust. 1 lub 2, pomnożoną przez liczbę członków danej rodziny o kwotę nie wyższą niż łączna kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami przysługujących danej rodzinie w okresie zasiłkowym, na który jest ustalane prawo do tych świadczeń, zasiłek rodzinny wraz z dodatkami przysługuje w kwocie ustalonej zgodnie z ust. 3a. W przypadku przekroczenia kwoty uprawniającej daną rodzinę do zasiłku rodzinnego, o której mowa w ust. 3, zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami, o której mowa w ust. 3, a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku błędnego wyliczenia dochodu przez pracownika przyznano niewłaściwie świadczenia rodzinne”.

(dowód: akta kontroli, str. 153)

19. W sprawie nr 6 (A.K.) Organ błędnie ustalił początkowy okres przysługiwania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego i zasiłku pielęgnacyjnego po wydaniu nowego orzeczenia o niepełnosprawności i wygaśnięciu orzeczenia o niepełnosprawności przedłużonego na podstawie art. 15 h ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID - 19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych – zwanej dalej ustawą COVID-19.

Z akt sprawy wynika, że organ przedłużył stronie prawo do pobierania świadczenia pielęgnacyjnego oraz zasiłku pielęgnacyjnego w związku z przedłużeniem ważności

orzeczenia o niepełnosprawności na podstawie art. 15h ust. 1 pkt 2 ww. ustawy.

Prawo do świadczeń zostało wydłużone „do upływu 60 dnia od odwołania stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii, jednak nie dłużej niż do dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności albo orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.”

Przez nowe orzeczenie o niepełnosprawności należy rozumieć orzeczenie ostateczne, czyli co do zasady orzeczenie, co do którego upłynął 14 dniowy termin do wniesienia odwołania do wojewódzkiego zespołu do spraw orzekania o niepełnosprawności albo orzeczenie w stosunku do którego osoba zrzekła się prawa do wniesienia odwołania. Także orzeczenia wydane przez wojewódzki zespół są orzeczeniami ostatecznymi – zgodnie z art. 16 k.p.a. Do czasu zakończenia zainicjonowanego przez stronę postępowania odwoławczego i wydania orzeczenia ostatecznego przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności nie ulega zatem przerwaniu ważność orzeczenia przedłużonego na podstawie art. 15h ust. 1 ustawy COVID-19.

Z akt sprawy wynika, iż w dniu 22.11.2022 r. strona wystąpiła z wnioskami o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego oraz zasiłku pielęgnacyjnego. Do wniosku dołączone zostały następujące dokumenty: orzeczenie o niepełnosprawności dziecka wydane przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności z dnia 17.12.2021 r. oraz wyrok Sądu z dnia 2 listopada 2022 r. zmieniający orzeczenie wydane w dniu 24.02.2022 r. przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

W związku z tym, iż nowe orzeczenie o niepełnosprawności zostało wydane przez Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w dniu 24.02.2022 r., zgodnie z art. 15 h ust. 1 pkt 2 ustawy COVID-19 prawo do świadczeń przysługiwało do 28.02.2022 r.

Zgodnie z art. 24 ust. 2a ustawy o świadczeniach rodzinnych jeżeli w okresie trzech miesięcy, licząc od dnia wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zostanie złożony wniosek o ustalenie prawa do świadczenia uzależnionego od niepełnosprawności, prawo to ustala się począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

W związku z tym, iż wyroki sądu pracy i ubezpieczeń społecznych wydane w postępowaniu odwoławczym od orzeczenia wydanego przez wojewódzki zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności stanowią podstawę do zaliczenia danej osoby do osób niepełnosprawnych, a przypadku uzyskania wyroku sądowego, który w części modyfikuje orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności

dokumentami potwierdzającymi status osoby niepełnosprawnej są wyrok sądu oraz orzeczenie zespołu w części nie objętej rozstrzygnięciem sądu zawartym w wyroku (dzieje się tak dlatego, że w obowiązującym stanie prawnym brak jest procedury „wpisywania” wyroków sądowych w orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności), ustalając prawo do świadczeń ww. sprawie zastosowanie ma art. 24 ust. 2a ww. ustawy.

W związku z powyższym prawo do ww. świadczeń powinno być przyznane od 1.03.2022 r.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku błędnej interpretacji przepisów prawa decyzję przyznającą świadczenia wydano od grudnia 2022 r. sugerując się tym, iż świadczenie od marca 2022 r. do listopada 2022 r. zostały wypłacone stronie w związku z decyzją wydaną na podstawie przepisów covidowych”.

(dowód: akta kontroli, str. 155)

2. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Wypłata świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.) oraz ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390). Ustawa daje prawo do korzystania z zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami, świadczeń opiekuńczych (zasiłku pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz świadczenia pielęgnacyjnego), jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, świadczeń wypłacanych przez gminy na podstawie art. 22 b ustawy oraz świadczenia rodzicielskiego.

W okresie zasiłkowym 2022/2023 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązwowie realizował świadczenia rodzinne dla 5 rodzin na podstawie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Do zasiłku rodzinnego uprawnionych było 5 rodzin, w tym:

- na 1 dziecko – 0 rodzin,
- na 2 dzieci – 2 rodziny,

- na 3 dzieci – 3 rodzin,
- na 4 i więcej dzieci – 0 rodzin.

W okresie od dnia od 1.11.2022 r. do 14.03.2023 r., Ośrodek wydał 5 decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych, w tym żadnej decyzji odmownej. Od treści wydanych decyzji żaden z wnioskodawców nie złożył odwołania do organu II instancji.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji dotyczących zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz zasiłków pielęgnacyjnych o następujących numerach:

1.T.B. – ŚRA.4300.46.2022.NS z dnia 2.08.2022 r.

2.S.S. – ŚRA.4300.178.2022.MCH z dnia 12.12.2022 r.

3.S.B. – ŚRA.4300.95.2022.MCH z dnia 3.10.2022 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń był wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych wnioskach widniała data wpływu do Ośrodka. Do wniosków dołączone były dokumenty potwierdzające dane osób ubiegających się o świadczenia rodzinne oraz dane członków ich rodzin. Ponadto dokumentacja zawierała zaświadczenia o nadaniu nr Pesel dla obywatela Ukrainy i datę przekroczenia granicy.

GOPS w Wiązowie nie uzyskiwał i nie weryfikował informacji o rodzinie, przy wykorzystaniu Centralnego Systemu Informatycznego Zabezpieczenia Społecznego.

Postępowanie w zakresie przyznawania świadczeń prowadzone było terminowo. Termin wypłaty świadczeń był zgodny z art. 26 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie nr 2 (S.S.) Ośrodek w decyzji nie rozstrzygnął o prawie do dodatków do zasiłku rodzinnego z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na dzieci C.D. i D.S., o które wnioskowała strona.

Zgodnie z art. 104 § 2 k.p.a. decyzje rozstrzygają sprawę co do jej istoty w całości lub w części albo w inny sposób kończą sprawę w danej instancji.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik rozpatrując wniosek o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami na okres 2022/2023 omyłkowo nie odniósł się do zawnioskowanych dodatków z tytułu wychowywania dzieci w rodzinie wielodzietnej (...)”.

(dowód: akta kontroli, str. 157)

2. W sprawach dotyczących ustalenia prawa do świadczeń rodzinnych dla obywateli Ukrainy spełniających warunki określone w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, Organ nie weryfikował dochodów wnioskodawców oraz członków ich rodzin w systemach teleinformatycznych Ministerstwa Finansów oraz ZUS.

Zgodnie za art. 23b ust. 1 pkt 1, pkt 1a, pkt 1b, pkt 2 i pkt 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych organ właściwy oraz wojewoda ustalający prawo do świadczeń rodzinnych są obowiązani do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio:

- 1) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu podatkiem dochodowym od osób fizycznych na zasadach określonych w art. 27, art. 30b, art. 30c, art. 30e i art. 30f ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, każdego członka rodziny, udzielanych przez naczelnika właściwego urzędu skarbowego, zawierających dane o wysokości:

- a) dochodu,

- b) składek na ubezpieczenia społeczne odliczonych od dochodu,

- c) należnego podatku;

- 1a) informacji o dochodzie, o którym mowa w art. 3 pkt 1 lit. c tiret dwudzieste dziewięte i trzydzieste czwarte-trzydzieste siódme;

- 1b) informacji o dochodzie podlegającym opodatkowaniu zryczałtowanym podatkiem dochodowym od niektórych przychodów (dochodów) osiąganych przez osoby fizyczne, każdego członka rodziny, zawierających dane odpowiednio o:

- a) formie opłacanego podatku,

- b) wysokości przychodu,

- c) stawce podatku,
- d) wysokości należnego podatku - w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy;
- 2) danych, o których mowa w art. 23 ust. 8 pkt 1 lit. a, b, e, g, h, j, jb, jc, je, I oraz q;
- 3) informacji o wysokości składek na ubezpieczenie zdrowotne, w tym informacji o wysokości składek od poszczególnych płatników i okresach opłacania przez nich tych składek.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik rozpatrując wnioski o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych dla obywateli zagranicznych mających status UKR nie wystąpił z zapytaniem do ZUS i US o 2021 r. sugerując się datą wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tj. 2022 r. potwierdzonej wydrukiem straży granicznej. Błąd zostanie skorygowany po otrzymaniu odpowiedzi z ZUS ”.

(dowód: akta kontroli, str. 159)

3. W sprawie nr 1 (T.B.) dotyczącej ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami dla obcokrajowca legitymującego się statusem UKR, Organ błędnie przyznał prawo do zasiłku rodzinnego do końca okresu świadczeniowego, tj. do 31.10.2023 r.

Zgodnie z art. 26 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, obywatelowi Ukrainy przebywającemu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, którego pobyt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest uznawany za legalny na podstawie art. 2 ust. 1, przysługuje prawo do: świadczeń rodzinnych, o których mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, jeżeli zamieszkuje z dziećmi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,

W myśl art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa jeżeli obywatel Ukrainy, o którym mowa w art. 1 ust. 1, przybył legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w okresie od dnia 24 lutego 2022 r. do dnia określonego w przepisach wydanych na podstawie ust. 4 i deklaruje zamiar pozostania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, jego pobyt na tym terytorium uznaje się za legalny w okresie 18 miesięcy licząc od dnia 24 lutego 2022 r. Do określenia okresu pobytu uznawanego za legalny stosuje się art. 57 § 3 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 775). Za legalny uznaje się także pobyt dziecka urodzonego na terytorium

Rzeczypospolitej Polskiej przez matkę, która jest osobą określoną w zdaniu pierwszym, w okresie dotyczącym matki.

Zgodnie z ww. ustawą pobyt obywatela uznaje się za legalny do dnia 24.08.2023 r. w związku z powyższym do tego okresu powinny być przyznane świadczenia rodzinne.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik rozpatrując wniosek o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych dla obywateli zagranicznych mających status UKR przyznał świadczenie do końca okresu zasiłkowego opierając się na przepisach ustawy o świadczeniach rodzinnych z pominięciem art. 2 ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa”.

(dowód: akta kontroli, str. 161)

3. Postępowanie dotyczące przekazywania wojewodzie wniosków o świadczenia rodzinne, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Z dniem 1 stycznia 2018 r. Wojewoda Dolnośląski przejął zadanie realizowane dotychczas przez Marszałka Województwa Dolnośląskiego dotyczące koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego w obszarze świadczeń rodzinnych. Wraz z przejściem kompetencji Marszałka w ww. zakresie, Wojewoda Dolnośląski, pełni funkcję instytucji właściwej w związku z udziałem Rzeczypospolitej Polskiej w koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Przekazywanie wniosków z dokumentami wojewodzie, celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego realizowane jest na podstawie art. 23a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.

Organ właściwy podejmując działania w trybie powyższego artykułu, powinien ustalić i przekazać wojewodzie prawidłowo wypełniony wniosek wraz z niezbędnymi informacjami dotyczącymi rodziny wnioskodawcy, zebranymi na podstawie złożonych przez stronę dokumentów i oświadczeń.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązowie, w okresie zasiłkowym 2022/2023 do dnia kontroli przekazał Wojewodzie Dolnośląskiemu 1 wniosek wraz z dokumentacją,

celem ustalenia czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

Kontroli poddano dokumentację przekazanej 1 sprawy:

1. D.A.

W skontrolowanej sprawie stwierdzono, że na złożonym wniosku widniała data wpływu wniosku do Ośrodka. We wniosku wskazywano kraj przebywania/aktywności członka rodziny podlegający koordynacji oraz dane umożliwiające lokalizację członka rodziny za granicą, jak adres, nr PESEL, oraz charakter pobytu członka rodziny poza granicami Polski. Nie wskazano innego kraju niż podlegający koordynacji.

W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono sytuacji, w której wymagane było potwierdzenie formularzem A1 delegowania pracownika do pracy za granicą. We wniosku podano skład rodziny.

W przypadku przebywania osoby uprawnionej lub członka rodziny poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej w celu zamieszkania lub podjęcia zatrudnienia, załączono oświadczenie pod odpowiedzialnością karną ze wskazaniem dat pobytu poza granicami Polski. W przypadku członka rodziny pozostającego w Polsce dołączono odpowiednie oświadczenie.

Złożony wniosek wraz z dokumentacją przekazany został do Wojewody Dolnośląskiego terminowo, tj. nie później niż w ciągu miesiąca od dnia złożenia wniosku.

W skontrolowanej sprawie nie stwierdzono nieprawidłowości.

4. Realizacja zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Wyplata świadczeń z funduszu alimentacyjnego realizowana jest na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 581).

Z uzyskanych informacji wynika, że w okresie świadczeniowym 2022/2023 pomoc z funduszu alimentacyjnego przyznano 42 osobom z 26 rodzin

W okresie świadczeniowym 2022/2023 do dnia 14.03.2023 r. wypłacono 193 świadczenia na łączną kwotę 78 245,77 zł, z tego na osobę uprawnioną:

- w wieku 0 – 17 lat – 166 świadczeń,
- w wieku 18 – 24 lat – 27 świadczeń,
- 25 lat i więcej – 0 świadczeń.

W okresie od dnia 1.10.2022 r. do dnia 14.03.2023 r. Ośrodek wydał 31 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym żadnej decyzji odmownej. Żadna ze stron nie wniosła odwołania do organu II instancji.

W trakcie kontroli ocenie poddano dokumentację w sprawie 9 świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Prawo do świadczeń rozstrzygnięte zostało 5 decyzjami administracyjnymi dla 5 wnioskodawców.

Kontroli poddano dokumentację do decyzji:

1.M.M. – ŚRA.440.2.2023 z dnia 24.01.2023 r.

2.E.K. – ŚRA.440.23.2022.NS z dnia 1.09.2022 r.

3.M.K. – ŚRA.440.5.2022 z dnia 19.09.2022 r.

4.J.W. – ŚRA.440.29.2022.NS z dnia 4.10.2022 r.

5.M.S.-W. – ŚRA.440.17.2022.NS z dnia 29.08.2022 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczeń jest wniosek o ustalenie prawa do pomocy wraz z kompletem dokumentów. Na składanych w Ośrodku wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski wypełnione były w sposób prawidłowy i zawierały niezbędne dokumenty, w tym poświadczające wysokość dochodu rodziny, stwierdzające wiek osoby uprawnionej, zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne stwierdzające bezskuteczność egzekucji, orzeczenia sądu zasądającego alimenty, odpisy podlegających wykonaniu orzeczeń sądu zasądających alimenty na rzecz osób w rodzinie, odpisy protokołów zawierających treść ugody sądowej, zaświadczenia o uczęszczaniu osoby uprawnionej do szkoły.

Świadczenia przyznawano w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak nie wyższej niż 500,00 zł. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do świadczeń prowadzone było terminowo. Prawo do świadczeń ustalano na okres świadczeniowy począwszy od miesiąca, w którym wpłynął wniosek, nie wcześniej jednak niż od początku okresu świadczeniowego do końca tego okresu. Wypłata świadczeń następowała zgodnie z art. 20 ust. 4-5 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Decyzje administracyjne wydawane były terminowo. Sposób doręczenia decyzji był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a. Ponadto w decyzjach w sposób prawidłowy wykazano elementy wyszczególnione w art. 107 § 1 k.p.a. Decyzjom z mocy prawa nadany został rygor natychmiastowej wykonalności.

Oświadczenia stron składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie został zobowiązany do zawarcia w nim klauzuli następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia”.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. We wszystkich skontrolowanych sprawach w sprawie ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego adresatem decyzji był przedstawiciel ustawowy osoby uprawnionej zamiast osoba uprawniona do alimentów reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku wieloletnich praktyk tut. Ośrodka decyzje były adresowane na osobę reprezentującą niepełnoletnie osoby uprawnione (...)”.

(dowód: akta kontroli, str. 163)

2. W sprawie nr 4 (J.W.) przyznano świadczenia bez kompletu dokumentów. W powyższej sprawie strona, nie otrzymała należnych jej alimentów na dzieci w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy. W aktach zgromadzonych w powyższej sprawie brakowało zaświadczenia organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów w 2021 roku.

Zgodnie z § 6 pkt 7 lit a Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia

z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467) ustalając prawo do świadczeń, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-5, uwzględnia się również w przypadku gdy osoba uprawniona nie otrzymała alimentów albo otrzymała je w wysokości niższej od ustalonej w wyroku sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem lub innym tytule wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd, zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik rozpatrując wniosek o ustalenie prawa do funduszu alimentacyjnego błędnie założył, że skoro strona nie wskazuje wysokości uzyskanych alimentów na dzieci to nie otrzymuje tych świadczeń. Pracownik zajmujący się funduszem alimentacyjnym ma bardzo małe doświadczenie na tym stanowisku pracy”.

(dowód: akta kontroli, str. 165)

3. W sprawie nr 1 (M.M.) i nr 5 (M.S.-W.) Organ utracił dochody bez kompletu dokumentów niezbędnych do utraty dochodu. W aktach sprawy brakowało dokumentów potwierdzających okres, formę i wysokość dochodu utraconego.

W myśl art. 15 ust. 4a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku utraty dochodu lub uzyskania dochodu do wniosku o świadczenie z funduszu alimentacyjnego należy dołączyć dokumenty potwierdzające ich utratę lub uzyskanie oraz ich wysokość.

Zgodnie z § 6 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego ustalając prawo do świadczeń, poza odpowiednimi informacjami wskazanymi w § 2-5, uwzględnia się również odpowiednio: dokument, w tym oświadczenie, określający datę utraty dochodu oraz wysokość i rodzaj utraconego dochodu.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W trakcie rozpatrywania wniosków o świadczenia z funduszu alimentacyjnego osoba prowadząca postępowanie przyjęła, że jeśli z odpowiedzi na zapytanie ZUS wynika, że na

dzień rozpatrywania wniosku strona lub członkowie jej rodziny nie pracują, a wcześniej byli w zatrudnieniu to dochód uzyskany jest dochodem utraconym”.

(dowód: akta kontroli, str. 167)

4. We wszystkich sprawdzonych sprawach brakowało weryfikacji PESEL wnioskodawców oraz członków rodzin osób ubiegających się o świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Zgodnie z art. 15a ust. 1 pkt 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów organ właściwy wierzyciela ustalający prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest obowiązany do samodzielnego uzyskania lub weryfikacji drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny, lub drogą pisemną, od organów podatkowych lub ministra właściwego do spraw finansów publicznych, organów emerytalno-rentowych oraz z rejestrów publicznych, w tym z rejestru PESEL, o którym mowa w przepisach o ewidencji ludności, oraz drogą elektroniczną, za pośrednictwem ministra właściwego do spraw rodziny z systemu informacji oświatowej, o którym mowa w przepisach o systemie informacji oświatowej, z Centralnego Wykazu Ubezpieczonych, odpowiednio danych, o których mowa w art. 15 ust. 8a pkt 1 lit. a, b, e, g, h, j, ka, kb, m oraz t.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił, iż nieprawidłowość powstała:

„W wyniku dużej ilości dodatkowych obowiązków służbowych oraz błędnej interpretacji przepisów prawa (...)”.

(dowód: akta kontroli, str. 169)

5. W sprawie nr 1 (M.M.) Organ decyzją nr ŚRA.440.2.2023.NS z dnia 24.01.2023 r. przyznał prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego od 1.01.2023 r. do 30.09.2023 r. osobie nieuprawnionej do ww. świadczenia. Z akt sprawy nie wynika bowiem, iż alimenty na rzecz dziecka L.M. zostały zasądzone od rodzica. Postanowieniem Sądowym z dnia 27 kwietnia 2022 r. udzielono małoletniej powódce L.M. zabezpieczenia poprzez zobowiązanie pozwanego R.F. do uiszczania tytułem alimentów na rzecz małoletniej powódki L.M. po 700 zł miesięcznie płatnych od dnia 6 kwietnia 2022 r. Natomiast w aktualnym zupełnym akcie urodzenia ww. dziecka znajduje się wzmianka, o art. 61 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r.– Prawo o aktach stanu cywilnego.

Zgodnie z wyżej cytowanym artykułem jeżeli nie nastąpiło uznanie ojcostwa albo sądowe ustalenie ojcostwa, w akcie urodzenia zamieszcza się jako imię ojca imię wskazane przez osobę zgłaszającą urodzenie, a w razie braku takiego wskazania w akcie

urodzenia zamieszcza się jako imię ojca imię wybrane przez kierownika urzędu stanu cywilnego; jako nazwisko ojca i jego nazwisko rodowe zamieszcza się nazwisko matki z chwili urodzenia dziecka, z adnotacją o wpisaniu nazwiska matki i wybranego imienia jako danych ojca.

Z przedstawionych dokumentów nie wynika, iż Pan Ł.F. jest rodzicem małoletniej L.M.

Zgodnie z art. 2 pkt 11 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów ilekroć w ustawie jest mowa o osobie uprawnionej – oznacza to osobę uprawnioną do alimentów od rodzica na podstawie tytułu wykonawczego pochodzącego lub zatwierdzonego przez sąd, jeżeli egzekucja okazała się bezskuteczna.

W myśl art. 9 ust. 1 ww. ustawy świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują osobie uprawnionej do ukończenia przez nią 18 roku życia albo w przypadku gdy uczy się w szkole lub szkole wyższej do ukończenia przez nią 25 roku życia, albo w przypadku posiadania orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności - bezterminowo.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„Pracownik rozpatrując wniosek o ustalenie prawa do funduszu alimentacyjnego błędnie założył, iż dokumentem wystarczającym do uznania ojca dziecka jest postanowienie o zabezpieczeniu poprzez zobowiązanie dłużnika do uiszczania alimentów na rzecz małoletniej powódki wydane przez Sąd Rejonowy w Strzelinie oraz zaświadczenie od Komornika Sądowego o bezskuteczności alimentów należnych od dłużnika alimentacyjnego. Pracownik zajmujący się funduszem alimentacyjnym ma bardzo małe doświadczenie na tym stanowisku pracy ”.

(dowód: akta kontroli, str. 171)

6. Realizacja działań podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych.

Działania podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych realizowane są na podstawie ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 581).

W okresie świadczeniowym 2022/2023 Ośrodek prowadził postępowanie w stosunku do 38 dłużników alimentacyjnych z terenu gminy. W 16 przypadkach skierowano do organu właściwego dłużnika wnioski o podjęcie działań, w tym przeprowadzenie wywiadu środowiskowego. W 5 sprawach przeprowadzono wywiad oraz odebrano oświadczenie

majątkowe. W okresie objętym kontrolą wystosowano 23 wnioski o ściganie za przestępstwo z art. 209 kodeksu karnego.

Do biura informacji gospodarczej przekazano 1 604 informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w przypadku powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wiązowie zgłasza zaległości dłużników alimentacyjnych do niżej wymienionych biur informacji gospodarczej:

KIDT BIG S.A. do 31.01.2023 r.

ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

KBIG Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej

KRD BIG S.A.

BIG Infomonitor.

(dowód: akta kontroli, str. 115)

W toku czynności kontrolnych dokonano sprawdzenia dokumentacji w sprawie prowadzonego postępowania wobec 5 następujących dłużników alimentacyjnych:

1. M.K., 2. M.G., 3.J.W., 4. R.F., 5. K.W.

Postępowanie wobec dłużników alimentacyjnych prowadzone jest w przypadku bezskutecznej egzekucji po złożeniu przez wierzyciela do organu właściwego wniosku o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego, a także w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, że Ośrodek informuje dłużników o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu wypłaconych świadczeń oraz o wysokości zobowiązań wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik nie zamieszkiwał na terenie Gminy Wiązów, Ośrodek występował ze stosownym wnioskiem do organu właściwego dłużnika ze względu na miejsce jego zamieszkania z prośbą o podjęcie stosownych działań. Przekazywał również organowi właściwemu dłużnika informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu

alimentacyjnego, informację o obowiązku zwrotu należności z tytułu świadczeń wypłaconych osobie uprawnionej oraz informację o wysokości zobowiązań dłużnika wobec Skarbu Państwa.

W sytuacji, gdy dłużnik mieszkał na terenie Gminy Wiązów, wzywano stronę celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz odebrania oświadczenia majątkowego. Oświadczenia majątkowe składane były pod rygorem odpowiedzialności karnej, o czym składający został pouczone.

Po przeprowadzeniu wywiadu i odebraniu oświadczenia majątkowego przekazywano komornikowi sądowemu informacje istotne dla skuteczności egzekucji.

Ponadto stwierdzono co następuje:

1. W sprawie dłużnika alimentacyjnego nr 1 (M.K.) Ośrodek wydał decyzję o przyznaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej w dniu 19.09.2022 r. Do dnia kontroli organ wierzyciela będący jednocześnie organem właściwym dłużnika nie wysłał do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne w ww. sprawie, wniosku o przyłączenie do egzekucji.

Zgodnie z art. 27 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy. Natomiast w myśl art. 27 ust. 3a ww. ustawy jeżeli jest prowadzone postępowanie egzekucyjne w celu zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej z tytułu alimentów, organ właściwy wierzyciela, który wypłacał świadczenia z funduszu alimentacyjnego, będący wierzycielem należności, o których mowa w ust. 3, przyłącza się do tego postępowania. Organ, który przyłącza się do postępowania egzekucyjnego, ma te same prawa co wierzyciel uprawniony z tytułu alimentów.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku dużej ilości obowiązków nastąpiło przeoczenie przez osobę prowadzącą sprawę. Błąd zostanie skorygowany”.

(dowód: akta kontroli, str. 173)

2. W sprawie dłużnika alimentacyjnego nr 1 (M.K.) Organ po wydaniu decyzji o przyznaniu prawa osobie uprawnionej do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, nie

przekazał komornikowi sądowemu prowadzącemu postępowanie egzekucyjne w sprawie kopii decyzji przyznającej prawo do świadczeń wraz z harmonogramem wypłaty tych świadczeń.

Zgodnie z art. 27 ust. 8 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów do wniosku o wszczęcie postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3, lub o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w ust. 3a, organ właściwy wierzyciela, o którym mowa w ust. 3a, dołącza:

1. ostateczną decyzję przyznającą świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej;
2. informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji, o której mowa w pkt 1, i terminie wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach określonych w decyzji.

p. o. Kierownika Ośrodka wyjaśnił:

„W wyniku dużej ilości obowiązków nastąpiło przeoczenie przez osobę prowadzącą sprawę. Błąd zostanie skorygowany”.

(dowód: akta kontroli, str. 175)

6. Realizacja zadań wynikających z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Wypłata jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu realizowana jest na podstawie ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (t. j. Dz. U. z 2020 r., poz. 1329 ze zm.).

W okresie od 1.01.2017 r. do 14.03.2023 r. do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wiązowie wpłynęły 2 wnioski o ustalenie prawa do świadczenia. Pomoc przyznano 2 osobom. Ośrodek wydał 2 decyzje administracyjne w sprawie jednorazowego świadczenia. Od treści wydanych decyzji strony nie wniosły odwołania do organu II instancji.

W toku kontroli sprawdzono dokumentację dotyczącą przyznania jednorazowego świadczenia, w tym decyzje administracyjne o następujących numerach:

1.S.B. – GOPS V 81289/364/2019/ZZ z dnia 26.11.2019 r.

Podstawowym dokumentem wymaganym do podjęcia decyzji o przyznaniu, bądź odmowie przyznania świadczenia jest wniosek o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia wraz z kompletem dokumentów. Na złożonych wnioskach widniał stempel opatrzony datą wpływu. Wnioski zawierały dane dotyczące osoby ubiegającej się o ustalenie prawa do jednorazowego świadczenia oraz dane dziecka, na które ustalane jest prawo do pomocy. Złożone były w terminie 12 miesięcy od dnia narodzin dziecka.

Do wniosków dołączone były wymagane ustawowo zaświadczenia lekarskie, tj.:

- zaświadczenie potwierdzające ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wystawione przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, posiadającego specjalizację II stopnia lub tytuł specjalisty w dziedzinie: położnictwa i ginekologii, perinatologii, neonatologii, neurologii dziecięcej, kardiologii dziecięcej lub chirurgii dziecięcej,
- zaświadczenie lekarskie/zaświadczenie wystawione przez położną potwierdzające pozostawanie kobiety pod opieką medyczną nie później niż od 10. tygodnia ciąży do porodu.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono, iż postępowania w przedmiocie ustalenia prawa do jednorazowego świadczenia prowadzone były terminowo. Decyzje zawierały datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie faktyczne i prawne, pouczenie, w jakim trybie służy od niej odwołanie. Rozstrzygnięcie decyzji wskazywało dane dziecka, na które przyznana jest pomoc oraz kwotę przyznanego świadczenia. Świadczenie przyznawano i wypłacano w kwocie 4 000,00 zł jednorazowo. Decyzje administracyjne wydawano w terminie, a sposób jej doręczenia był zgodny z art. 39 i 46 k.p.a.

W sprawdzonych sprawach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- brak wezwania o uzupełnienie wniosku,
- błędna podstawa prawna decyzji,

- błędne dokumentowanie daty wpływu wniosku do organu właściwego,
- błędnie ustalony okres przyznania świadczenia rodzicielskiego,
- błędnie ustalony okres przyznania zasiłku pielęgnacyjnego,
- wydanie decyzji bez kompletu dokumentów w przypadku ubiegania się o dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka,
- brak rozstrzygnięcia na zawnioskowane świadczenia,
- błędne ustalenie dochodu rodziny w przypadku uzyskania dochodu w roku bazowym,
- ustalenie dochodów rodziny za nieprawidłowy rok,
- brak weryfikacji danych wnioskodawców i członków ich rodzin w rejestrze PESEL przy ustalaniu prawa do świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji dot. zasiłku pielęgnacyjnego,
- przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego za okres wcześniejszy niż data złożenia wniosku,
- brak weryfikacji dochodów wnioskodawców w przypadku ubiegania się o świadczenia rodzinne zależne od dochodów,
- utracanie dochodów rodziny bez dokumentów potwierdzających okres, formę i/lub kwotę dochodu utraconego,
- błędnie ustalony końcowy okres przysługiwania prawa do dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego,
- błędny końcowy okres przysługiwania świadczenia pielęgnacyjnego w przypadku gdy ważność orzeczenia nie kończy się w ostatnim dniu danego miesiąca,
- przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osobie, która sprawuje opiekę nad osobą wymagającą opieki i której niepełnosprawność powstała po ukończeniu 18 roku życia i po ukończeniu 25 roku życia w przypadku nauki w szkole lub szkole wyższej,
- błędne wyliczenie dochodu rodziny i przyznanie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami pomimo przekroczenia kryterium dochodowego uprawniającego do pobierania świadczeń,
- błędnie ustalony początkowy okres przysługiwania świadczenia pielęgnacyjnego i zasiłku pielęgnacyjnego po wygaśnięciu orzeczenia przedłużonego w związku z art. 15h ust. 1 ustawy covidowej,
- brak weryfikacji dochodów obcokrajowców ze statusem UKR w systemach teleinformatycznych Empatia- Ministerstwo Finansów oraz ZUS,

- przyznawanie obcokrajowcom ze statusem UKR prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na okres dłuższy niż okres legalnego pobytu w Polsce wynikający z specustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa,
- błędne oznaczenie strony postępowania w decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego,
- błędne ustalenie dochodu rodziny w przypadku zasądzonych wyrokiem sądu alimentów na rzecz osób w rodzinie,
- przyznanie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie nieuprawnionej,
- brak wniosku organu właściwego wierzyciela o przyłączenie do egzekucji w związku z przyznaniem prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej,
- brak przekazania do komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne, decyzji przyznającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego wraz z harmonogramem wypłat świadczeń w okresie świadczeniowym 2022/2023.

W wyniku kontroli sformułowano następujące zalecenia:

1. W przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku wzywać stronę do poprawienia lub uzupełnienia wniosku. W przypadku niezastosowania się do wezwania wniosek pozostawić bez rozpatrzenia.
Podstawa prawna: art. 24a ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390).
Termin wykonania: na bieżąco.
2. Decyzje administracyjne sporządzać w sposób przejrzysty. Podstawę prawną powoływać dokładnie ze wskazaniem mających zastosowanie w tej sprawie aktualnych przepisów określonego aktu prawnego z podaniem źródła jego publikacji oraz konkretnego artykułu, paragrafu czy punktu.
Podstawa prawna: art. 107 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775).
Termin wykonania: na bieżąco.
3. Zapewniać zgodność w datach złożenia wniosków drogą elektroniczną z datą widniejącą na pieczęci wpływu. Niezachowanie szczególnej staranności w opisie dokumentacji może skutkować przekroczeniem określonego w ustawie terminu na rozpatrzenie sprawy.

Podstawa prawna: art. 61 § 3a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775).

Termin wykonania: na bieżąco.

4. Świadczenie rodzicielskie z tytułu urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie przyznawać na okres 52 tygodni.

Podstawa prawna: art. 17 c ust. 3 pkt 1 i ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390)

Termin wykonania: na bieżąco.

5. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustalać począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

Podstawa prawna; art. 24 ust. 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390).

W związku z powyższym w sprawie nr 17 (K.G.) należy prawidłowo ustalić początek przysługiwania świadczenia. O sposobie załatwienia sprawy należy niezwłocznie poinformować tut. Organ.

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

6. W przypadku ubiegania się o dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka do wniosków dołączać aktualny zupełny akt urodzenia dziecka.

Podstawa prawna: art. 11a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 390), § 5 pkt 8 rozporządzenia z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).

Termin wykonania: na bieżąco.

7. Sprawy o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych załatwiać poprzez wydanie decyzji zawierającej rozstrzygnięcie co do istoty sprawy w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Podstawa prawna: art. 104 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 775).

Termin wykonania: na bieżąco.

8. Prawidłowo ustalać dochód rodziny. W przypadku uzyskania dochodu w roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy, osiągnięty dochód dzielić przez liczbę miesięcy, w których dochód ten był uzyskiwany.

Podstawa prawna: art. 5 ust. 4a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390) oraz § 5 pkt 3 lit. h rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466).

Termin wykonania: na bieżąco.

9. Ustalając prawo do świadczeń rodzinnych prawidłowo określać właściwy rok bazowy za który należy liczyć dochód rodziny.

Podstawa prawna: art. 3 pkt. 2, 2a oraz 10 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. (t. j. Dz.U.z 2023 r., poz. 390).

Termin wykonania: na bieżąco.

10. Weryfikować w systemie PESEL dane wnioskodawców oraz członków rodziny ubiegających się o świadczenia.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390) oraz art. 15a ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 581).

Termin wykonania: na bieżąco.

11. Adresatem decyzji przyznającej prawo do zasiłku pielęgnacyjnego na niepełnoletnie osoby niepełnosprawne winna być osoba niepełnosprawna reprezentowana przez przedstawiciela ustawowego.

Podstawa prawna: art. 16 ust. 2 oraz art. 23 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390).

Termin wykonania: na bieżąco.

12. Prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przyznawać od miesiąca złożenia wniosku o ustalenie prawa do świadczeń.

W związku z powyższym decyzję nr ŚRA.4300.6.2023.NS z dnia 2.02.2023 r. – sprawa nr 11 (Ł.M.) należy niezwłocznie wyeliminować z obrotu prawnego poprzez skierowanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego wniosku o stwierdzenie nieważności ww. decyzji. O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tutaj. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 24 ust. 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz.U. z 2023, poz. 390) oraz art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks Postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023, poz. 775).

Termin wykonania: Niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego

13. Ustalając prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego oraz zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami weryfikować dochód wszystkich członków rodziny.

Podstawa prawna: art. 5 ust. 1 i 2, art. 16a ust. 2 i ust. 4 pkt 2 lit. a, art. 23b ust. 1 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. 2023 r., poz. 390).

Termin wykonania: na bieżąco.

14. W przypadku utraty dochodu wzywać o dokumenty, w tym oświadczenia, określające datę utraty dochodu natomiast w przypadku uzyskania dochodu po roku kalendarzowym poprzedzającym okres zasiłkowy wzywać o dokumenty, w tym oświadczenia, określające wysokość dochodu uzyskanego za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu.

Podstawa prawna: art. 24a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390) oraz § 5 pkt 3 lit. g rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1466) oraz art. 15 ust. 4a ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 581) oraz § 6 pkt 8 Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).

Termin wykonania: Na bieżąco.

15. Prawo do świadczeń rodzinnych uzależnionych od niepełnosprawności osoby, ustalać na okres zasiłkowy, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony.

W związku z powyższym w sprawie nr 6 (A.K.) należy zmienić decyzję nr ŚRA.4300.176.2022.MCH z dnia 7.12.2022 r. i wydłużyć prawo do dodatku do zasiłku

rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego do końca okresu zasiłkowego.

Podstawa prawna: art. 24 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023 r., poz. 390).

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

16. W przypadku gdy orzeczenie o niepełnosprawności jest ważne do określonego dnia miesiąca, prawo o świadczeń zależnych od tego orzeczenia, przyznawać do ostatniego dnia tego miesiąca.

W związku z powyższym w sprawie nr 13 (M.Rz.) należy zmienić decyzję GOPS.V.8128/482/2021/ŚP z dnia 4.01.2021 r. ze zm. poprzez zmianę końca obowiązywania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego

Podstawa prawna: art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2023, poz. 390).

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego

17. Prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustalać dla osób spełniających warunki określone w art. 17 ust. 1a i 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych.

W związku z powyższym w sprawie nr 12 (M.F.) decyzję nr ŚRA.433.24.2022.MCH z dnia 2.12.2022 r. należy skierować do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności decyzji. O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tutaj. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 17 ust. 1a i 1b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023, poz.390) oraz art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 775).

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

18. Prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami przyznawać wnioskodawcom spełniającym kryterium dochodowe określone w ustawie o świadczeniach rodzinnych, uprawniające do pobierania świadczeń.

W związku z powyższym w sprawie nr 15 (J.Z.) decyzje nr ŚRA.4300.156.2022.NS z dnia 21.10.2022 r. należy wyeliminować z obiegu prawnego poprzez skierowanie pisma do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności ww. decyzji. O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tutaj. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 3 pkt 1 lit. a, art. 3 pkt 2 oraz art. 5 ust.1 i 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. z 2023, poz.390) oraz art. 156

ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (t. j. Dz.U. z 2023 r., poz. 775).

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

- 19.** Poprawnie ustalać okres przyznania prawa do zasiłku pielęgnacyjnego i świadczenia pielęgnacyjnego w sytuacji wygaśnięcia orzeczenia o niepełnosprawności przedłużonego w związku z art. 15h ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

W związku z powyższym w sprawie nr 6 (A.K.) należy dokonać zmiany decyzji administracyjnych w powyższym zakresie.

Podstawa prawna: art. 24 ust. 2a ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U z 2023 poz. 390) oraz art. 15h ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t. j. Dz. U. z 2021 r., poz. 2095 ze zm.)

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

- 20.** Ustalając prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami dla cudzoziemców ze statusem UKR weryfikować dochód wszystkich członków rodziny.

Podstawa prawna: art. 23b ust. 1 pkt 1, 1a, 1b, 2 i 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t. j. Dz. U. 2023 r., poz. 390).

Termin wykonania: na bieżąco.

- 21.** Przyznawać cudzoziemcom ze statusem UKR prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami na okres nie dłuższy niż okres legalnego pobytu w Polsce wynikającego z specustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

W związku z powyższym w sprawie nr 1 (T.B.) należy zmienić decyzję nr ŚRA.4300.46.2022.NS z dnia 2.08.2022 r. w części dotyczącej okresu przysługiwania świadczeń.

Podstawa prawna: art. 2 ust. 1 w związku z art. 26 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (t.j. Dz. U. z 2023, poz.103).

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

22. Adresatem decyzji dot. ustalenia prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego dla osoby niepełnoletniej wskazywać osobę uprawnioną do alimentów reprezentowaną przez przedstawiciela ustawowego.

Podstawa prawna: art. 9 ust 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j.Dz. U. z 2023 r., poz. 581).

Termin wykonania: na bieżąco.

23. W przypadku gdy członek rodziny osoby ubiegającej się o zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego nie otrzymał alimentów albo otrzymał je w wysokości niższej od ustalonej w orzeczeniu sądu, ugodzie sądowej lub ugodzie zawartej przed mediatorem, do wniosku należy dołączyć zaświadczenie organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne o całkowitej lub częściowej bezskuteczności egzekucji alimentów, a także o wysokości wyegzekwowanych alimentów.

Podstawa prawna: § 6 pkt 7 lit. a Rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz.1467).

Termin wykonania: na bieżąco.

24. Prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego przyznawać osobie uprawnionej do ww. świadczenia.

W związku z powyższym w sprawie nr 1 (M.M.) należy podjąć działania celem wyeliminowania decyzji z obrotu prawnego i skierować sprawę do Samorządowego Kolegium Odwoławczego celem stwierdzenia nieważności decyzji nr ŚRA.440.2.2023.NS z dnia 24.01.2023 r. O rozstrzygnięciu SKO należy niezwłocznie poinformować tutaj. Organ celem wydania ewentualnych dalszych zaleceń.

Podstawa prawna: art. 2 pkt 11 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j Dz.U. 2023, poz. 581), art. 156 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. 2023, poz. 775).

Termin wykonania: niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego.

25. W przypadku wydania decyzji o przyznaniu prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, wysyłać niezwłocznie do Komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne w sprawie, wnioski o przyłączenie do egzekucji.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023, poz. 581).

Termin wykonania: Na bieżąco.

26. Niezwłocznie przekazywać do Komornika sądowego prowadzącego postępowanie egzekucyjne w sprawie – kopie decyzji przyznającej osobie uprawnionej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Podstawa prawna: art. 27 ust. 8 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t. j. Dz. U. z 2023, poz. 581).

Termin wykonania: Na bieżąco.

POUCZENIE

Zgodnie z treścią art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. 2020, poz. 224), kierownik Ośrodka w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego informuje tut. Wydział o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystania wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. Wystąpienie pokontrolne sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden egzemplarz otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi Burmistrz Miasta i Gminy Wiązów, trzeci włącza się do akt kontroli.

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO
Danuta Zawilla
ZASTĘPCA DYREKTORA WYDZIAŁU
Zdrowia i Polityki Społecznej

Do wiadomości:

1. Burmistrz Miasta i Gminy Wiązów

KIEROWNICZKA ODDZIAŁU
Kontroli i Nadzoru w Pomocy Społecznej
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Ewelina Zygmont
Ewelina Zygmont